

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
privind prevenirea vătămărilor corporale prin
cădere/lovire în UPU – IMU

CHIȘINĂU 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția		Semnătura
	1	2	3		5
1.1.	Aprobat	MANEA Diana	Director IMSP IMU		
1.2.	Verificat	MAXIM Igor	Vicedirector medical	06.02.2025	
1..	Verificat	VOVC Liviu	Șef secție Managementul Calității serviciilor medicale	05.02.2025	
1.4.	Elaborat	LEONTII Boris	Șef UPU	03.02.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției.
	1	2	3	4
1.1	Ediția 1			
1.2	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr. ...	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Aplicare	1	Vicedirector medical	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2	Aplicare	2	Secția Managementul Calității serviciilor medicale	Șef	Vovc Liviu		
3.3	Aplicare	3	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.4	Aplicare	4	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.5	Aplicare	5	Securitatea în muncă	Șef	Balan Victor		

1. Scop

Această procedură are ca obiectiv principal prevenirea și reducerea riscului de căderi și loviri accidentale în cadrul Unității de Primiri Urgențe a Institutului de Medicină Urgentă (IMU), prin:

- implementarea unui sistem standardizat de evaluare și monitorizare a riscului de cădere;
- aplicarea măsurilor de prevenție la nivelul pacientului, personalului și infrastructurii;
- instruirea periodică a personalului medical și nemedical;
- crearea unui mediu fizic sigur și adaptat nevoilor pacienților cu mobilitate redusă;
- asigurarea raportării și analizei incidentelor pentru îmbunătățirea continuă a siguranței.

2. Domeniul de aplicare

Se aplică pentru:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

- **Pacienți:** toți pacienții care se prezintă sau sunt internați temporar în UPU – IMU, indiferent de patologie.
- **Personal medical și auxiliar:** cadre medicale, personal tehnic și administrativ care își desfășoară activitatea în UPU.
- **Vizitatori/aparținători:** persoane care însoțesc pacienții sau se află în UPU pentru motive justificate.

3. Definiții

- **Cădere:** pierderea involuntară a echilibrului care determină persoana să ajungă la sol sau la un nivel inferior.
- **Lovire:** contact accidental al corpului cu un obiect, echipament, mobilier sau altă persoană, cu potențial traumatic.
- **Incident:** eveniment neașteptat, cu potențial de vătămare sau care a produs deja leziuni.
- **Risc crescut:** situație identificată prin evaluare, care necesită măsuri imediate pentru prevenirea unei vătămări.

4. Bază legală

- **Ordinul MS RM nr. 1059/2024** – privind organizarea și funcționarea UPU.
- **Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.**
- **Standardele internaționale de siguranță a pacientului** – OMS, Joint Commission International.
- **Normele generale de protecție a muncii** aprobate la nivel național.

5. Responsabilități

- **Responsabil de tură:** coordonează implementarea măsurilor de prevenție.
- **Asistenții șefi/Responsabilii de tură:** monitorizează respectarea măsurilor și gestionează incidentele.
- **Tot personalul medical:** aplică măsurile de prevenție și notifică orice risc observat.
- **Personalul administrativ și auxiliar:** menține curățenia și integritatea spațiilor.

6. Identificarea riscurilor

6.1. Factori de risc pacient

- vârstă înaintată (>65 ani);
- tulburări de orientare, agitație, confuzie;
- mobilitate redusă (pareze, fracturi, oboseală extremă);
- tratamente cu efect sedativ/hipnotic;
- deficiențe vizuale, auditive, neurologice.

6.2. Factori de risc în mediul fizic

- podele umede/alunecoase;
- iluminare insuficientă;
- mobilier deteriorat sau prost poziționat;
- cabluri sau echipamente lăsate pe trasee;
- lipsa barelor de sprijin în zonele critice.

6.3. Factori organizaționali

- lipsa supravegherii pacienților cu risc crescut;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

- timpi mari de așteptare fără monitorizare;
- instruire insuficientă a personalului.

7. Măsuri de prevenție

7.1. Pentru pacienți

- evaluarea riscului la internare (Scala Morse);
- marcarea pacienților cu risc (brățară galbenă, semn vizual la pat);
- însoțire permanentă la deplasare;
- instruirea pacientului/aparținătorilor privind riscurile.

7.2. Pentru infrastructură

- folosirea de pardoseli antiderapante;
- montarea barelor de sprijin în băi și zone de circulație;
- iluminat adecvat, verificat zilnic;
- mobilier stabil, fără colțuri ascuțite;
- trasee clare, fără obstacole.

7.3. Instruirea personalului

- cursuri periodice privind prevenirea căderilor;
- instruire obligatorie la angajare;
- simulări și studii de caz pentru situații cu risc crescut.

8. Managementul incidentelor

- Notificarea imediată a incidentului către coordonatorul UPU
- Completarea **formularului de incident/vătămare corporală** în termen de 2 ore
- Investigarea cauzelor (fișă de analiză)
- Implementarea măsurilor corective
- Informarea pacientului/aparținătorului și documentarea în fișa medicală
- Raportarea lunară către conducerea IMU

9. Documente utilizate

- Formular de evaluare a riscului de cădere (Scala Morse)
- Formular de incident
- Raport de analiză a cauzelor
- Registru de monitorizare a căderilor

9. Indicatori de performanță

Indicator	Obiectiv	Frecvență evaluare
Număr de căderi raportate / lună	<2/lună	Lunar
Rata de completare a evaluărilor de risc la internare	>95%	Lunar
Timpul de răspuns la incident	<15 min	Lunar

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

10. Revizuirea procedurii

Procedura va fi revizuită **anual** sau ori de câte ori apar modificări legislative, reglementări noi sau incidente majore.

11. Anexe propuse:

- Anexa 1: Formular Scala Morse (tradus și adaptat)
- Anexa 2: Formular de incident vătămare corporală
- Anexa 3: Fișă de instruire personal
- Anexa 4: Semnalizare vizuală standard (pictograme)

12. CUPRINS:

Nr.d/o	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista responsabililor la care se difuzează ediția	2
4	Scopul	2
5	Domeniul de aplicare	3
6	Definiții	3
7	Bază legală	3
8	Responsabilități	3
9	Identificarea riscurilor	3
	• Factori de risc pacient	3
	• Factori de risc în mediul fizic	3
	• Factori organizaționali	4
10	Măsuri de prevenție	4
	• Pentru pacienți	4
	• Pentru infrastructură	4
	• Instruirea personalului	4
11	Managementul incidentelor	4
12	Documente utilizate	4
13	Indicatori de performanță	4
14	Revizuirea procedurii	5
15	Anexe	5
	Anexa 1. Formular Scala Morse(tradus și adaptat)	6
	Anexa 2. Formular de incident vătămare corporală	7-8
	Anexa 3. Fișă de instruire personal	9-10
	Anexa 4. Semnalizare vizuală standard(pictograme)	11
16	Cuprins	5

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

**FORMULAR DE EVALUARE A RISCULUI
DE CĂDERE – SCALA MORSE**
(Adaptat pentru UPU – IMU)

Nr.	Criteriu evaluat	Descriere opțiuni	Punctaj	Punctaj acordat
1	Istoric de căderi (în ultimele 3 luni)	- Da - Nu	25 0	
2	Diagnostic secundare (≥2 boli)	- Da - Nu	15 0	
3	Ajutor la deplasare	- Nu se deplasează / complet imobilizat → 0 - Se deplasează singur, fără ajutor → 0 - Folosește baston/cadru/persoane → 15	0 / 0 / 15	
4	Perfuzie/Dispozitiv IV în UPU	- Da - Nu	20 0	
5	Mers/anomalie de mers (observație directă)	- Normal → 0 - Slăbiciune ușoară, pași mici, nesiguranță → 10 - Tulburare evidentă de mers/instabilitate → 20	0 / 10 / 20	
6	Stare mentală (orientare în timp/spațiu)	- Conștient de propriile capacități → 0 - Supraestimează / subestimează propriile capacități → 15	0 / 15	

TOTAL PUNCTAJ: _____

Interpretarea riscului:

Punctaj total	Nivel de risc	Acțiune recomandată
0 – 24	Risc scăzut	Observare de rutină
25 – 44	Risc moderat	Aplicarea măsurilor standard de prevenție + semnalizare pacient
≥ 45	Risc crescut	Supraveghere continuă, brățară de identificare galbenă, însoțire permanentă

Data evaluării: ____ / ____ / ____

Ora evaluării: _____

Evaluat de: _____ (nume și funcție)

Semnătură: _____

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

FORMULAR DE INCIDENT – VĂTĂMARE CORPORALĂ ÎN UPU – IMU

1. Date generale

- **Data incidentului:** ____ / ____ / ____
- **Ora incidentului:** ____ : ____
- **Locul exact al incidentului:**
 - ☐ Zonă de așteptare
 - ☐ Salon/boxă observare
 - ☐ Grup sanitar
 - ☐ Coridor
 - ☐ Alte: _____

2. Date despre persoana vătămată

- **Categorie:**
 - ☐ Pacient
 - ☐ Cadru medical
 - ☐ Vizitator
 - ☐ Personal auxiliar
- **Nume/Prenume:** _____
- **CNP / ID pacient:** _____
- **Data nașterii:** ____ / ____ / ____
- **Sex:** ☐ M ☐ F
- **Nr. fișei medicale (dacă e pacient):** _____

3. Descrierea incidentului

- **Tipul incidentului:**
 - ☐ Cădere de la același nivel
 - ☐ Lovire de obiect/mobilier
 - ☐ Dezechilibru cu consecință traumatică
 - ☐ Altul: _____
- **Descriere detaliată a incidentului (inclusiv acțiunile care au dus la eveniment):**

4. Consecințe asupra persoanei vătămate

- ☐ Fără leziuni evidente
- ☐ Escoriații / vânătăi
- ☐ Luxație / entorsă
- ☐ Fractură suspectată
- ☐ Traumatism cranio-cerebral

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

- ☐ Pierdere de conștiență
☐ Altul: _____

5. Asistență acordată imediat după incident

- **Măsurile imediate luate:**
 - ☐ Evaluare medicală
 - ☐ Investigare imagistică
 - ☐ Monitorizare continuă
 - ☐ Notificare aparținători
 - ☐ Altele: _____

6. Martori (dacă există)

- Nume/Prenume: _____
- Funcție (dacă e cadru medical): _____
- Număr de contact (opțional): _____

7. Semnalare și raportare

- **Raportat de (nume complet):** _____
- **Funcție:** _____
- **Semnătură:** _____
- **Data:** ____ / ____ / ____

8. Măsurile corective/ preventive propuse

- ☐ Verificare podea / iluminat
☐ Reparare mobilier defect
☐ Instruire personal
☐ Supraveghere pacient sporită
☐ Altă intervenție: _____

9. Completare de către responsabilul de tură / coordonator UPU

- **Confirmare primire raport incident:**
 - ☐ Confirm
 - ☐ Necesită investigație suplimentară
- **Semnătură:** _____
- **Data:** ____ / ____ / ____

Notă: Acest formular se păstrează conform politicilor interne de raportare și se transmite Comisiei de Management al Riscului din cadrul IMU.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

FIȘĂ DE INSTRUIRE A PERSONALULUI – UPU IMU

1. Date generale

- Nume și prenume angajat: _____
- Funcție: _____
- Secția/Locul de muncă: UPU – Institutul de Medicină Urgentă
- Tipul instruirii:
 - ☐ Instruire periodică
 - ☐ Instruire la angajare
 - ☐ Instruire tematică (*specificați tema*): _____
- Data instruirii: ____ / ____ / ____
- Locul instruirii: _____

2. Tematica instruirii

(se bifează sau se completează în funcție de caz)

- ☐ Norme generale de protecția muncii și securitate în UPU
- ☐ Comunicarea eficientă cu pacientul și aparținătorii
- ☐ Prevenirea căderilor și vătămărilor accidentale
- ☐ Proceduri de urgență în caz de incendiu / dezastre
- ☐ Protecția datelor cu caracter personal (GDPR medical)
- ☐ Utilizarea echipamentelor medicale în siguranță
- ☐ Alte teme: _____

3. Obiectivele instruirii

- ✓ Consolidarea competențelor de siguranță și prevenție în activitatea medicală
- ✓ Cunoașterea procedurilor interne ale UPU – IMU
- ✓ Îmbunătățirea interacțiunii echipă – pacient – aparținător
- ✓ Respectarea legislației privind protecția pacientului și a personalului

4. Modalitate de desfășurare a instruirii

- ☐ Prezentare teoretică
- ☐ Demonstrație practică
- ☐ Discuție interactivă / studii de caz
- ☐ Alte metode: _____

5. Evaluarea instruirii

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

- ☐ Test scris (dacă este cazul)
☐ Observație practică
☐ Confirmare prin semnătură de înțelegere și asumare

6. Observații / Recomandări

markdown
CopyEdit

7. Semnături

Instruirea a fost efectuată de:

Nume și prenume: _____

Funcție: _____

Semnătură: _____

Angajatul a luat la cunoștință și se angajează să respecte cele instruite:

Semnătură angajat: _____

Data: ____ / ____ / ____

8. Arhivare

Această fișă se arhivează la dosarul personal al angajatului și la coordonatorul instruirii UPU – IMU.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/106 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională privind prevenirea vătămărilor corporale prin cădere/lovire în UPU – IMU	Serviciul Managementul Calității serviciilor medicale Angajații UPU

Semnalizare vizuală standard – UPU IMU

Nr.	Semnal	Descriere pictogramă	Utilizare recomandată	Exemplu text asociat
1		Podea umedă (pictogramă cu om care alunecă)	La intrare în UPU, în zona de triaj, grupuri sanitare	„Atenție! Podea umedă”
2		Acces persoane cu dizabilități	Grupuri sanitare adaptate, căi de acces dedicate	„Acces persoane cu mobilitate redusă”
3		Acces interzis persoanelor neautorizate	Zone restricționate: sala de resuscitare, spații personal	„Acces interzis publicului”
4		Confidențialitate date pacient (simbol cu lacăt + fișă)	Zone de documentare medicală, calculatoare cu date sensibile	„Acces doar personal autorizat – confidențialitate pacient”
5		Circulație dirijată (pictogramă cu pași sau săgeți)	Pentru a direcționa fluxul pacienților/însoțitorilor	„Urmați traseul galben până la triaj”
6		Risc de cădere (simbol om căzând de la înălțime sau din pat)	Zone unde pacienții cu risc ridicat sunt internați	„Pacient cu risc de cădere – supraveghere obligatorie”
7		Stingător (simbol conform ISO)	Pe toate stingătoarele și planurile de evacuare	„Stingător de incendiu”
8		Ieșire de urgență (pictogramă verde cu persoană în mișcare)	Coridoare, capăt de secție, lângă planul de evacuare	„Ieșire de urgență”

Standardizare culori (recomandat):

Tip semnal	Culoare fundal	Exemplu
Avertizare	Galben cu negru	„Atenție podea umedă”
Interdicție	Roșu cu alb	„Acces interzis”
Obligație	Albastru cu alb	„Purtarea echipamentului de protecție”
Informație generală	Verde cu alb	„Ieșire de urgență”